

Ключевые слова: ответственность, профессиональная ответственность, социальная ответственность, ответственное поведение подростка.

Summary. The paper deals with all areas of research of the concept of “responsibility”. In research it is proved that the responsibility is a concept of philosophical and pedagogical content, which characterizes the social subject from the perspective of fulfillment by him of social, legal or moral requirements. It is noted that the responsibility may be occur to another person, to society, to certain social institutions, to his own conscience. It always comes as a result of monitoring the activities and behavior of the subject due to the deliberate discharge of accepted standards and requirements and gives his assessment is based on a sense of duty. The level of responsibility associated with freedom of choice.

Special attention is paid to the moral dimension of responsibility which can be seen as the embodiment of such qualities like: kindness, mutual support, interaction support, sense of duty of man in relation to himself, to other people, to society as a whole. Responsibility is closely connected with the training in students professional competence

Key words: responsibility, professional responsibility, social responsibility, responsible behaviour of a teenager.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2017

І. П. ЯЩУК

ШКІЛЬНА БІБЛІОТЕКА У СТРУКТУРІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Анотація. У статті здійснено понятійно-категоріальний аналіз понять «бібліотека», «шкільна бібліотека». Акцентується увага на завданнях та напрямках роботи шкільної бібліотеки, її ролі в навчанні та вихованні підростаючого покоління. Вирізняє функції шкільної бібліотеки та проаналізовано сутність інформаційної функції у формуванні інтелектуальних здібностей школярів, стимулюванні їх самоосвіти, набутті та поглибленні знань. З'ясовано роль медіатеки як спеціалізованого підрозділу традиційної шкільної бібліотеки, що забезпечує комплексний характер інформаційного обслуговування учнів і педагогів. Виокремлено функції шкільного бібліотекаря, роль якого в інформаційно насиченому середовищі значно зростає.

Ключові слова: бібліотека, шкільна бібліотека, функції шкільної бібліотеки, медіатека, функції бібліотекаря.

Постановка проблеми. Одним з головних пріоритетів України на сучасному етапі розвитку українського суспільства є прагнення

побудувати орієнтоване на інтереси людства, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію і знання, мати до них вільний доступ, користуватися й обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному й особистісному розвитку і підвищуючи якість життя. Тому закономірним явищем є висунення нових вимог до бібліотек, які задіяні у інформаційному забезпеченні всіх рівнів освіти. Адже саме бібліотеки (в т.ч. вузівські і шкільні) забезпечують вільний доступ до знань і культурного надбання у громадянському інформаційному мережевому суспільстві, допомагають у реалізації громадянських, політичних, економічних, соціальних і культурних прав, сприяють навчанню упродовж життя, оновленню знань і набуття навичок, важливих для суспільства. Тому основним їх завданням залишається оперативне, повне та якісне бібліотечно-бібліографічне обслуговування і задоволення інформаційних потреб користувачів згідно з їх запитам на основі широкого доступу до бібліотечних та інформаційних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. У вітчизняній науці наявні дослідження, що стосуються ролі й місця бібліотеки в суспільстві, різних аспектів її діяльності. В контексті нашого дослідження цінними є наукові доробки П. Рогової, яка проаналізувала історію педагогічних бібліотек України, що не тільки збагатило теорію бібліотекознавства, а й дало обґрунтовані підстави щодо вдосконалення діяльності сучасної вітчизняної системи бібліотек галузі освіти, активізації їхньої діяльності, чіткого визначення основних завдань й напрямів щодо інформаційного забезпечення розвитку вітчизняної педагогічної науки і практики, реформування та модернізації національної системи освіти.

Проблема модернізації бібліотечної галузі активно розглядається у наукових дослідженнях сьогодення, зокрема: вплив запровадження інноваційних технологій на формування інформаційної та професійної культури, розвиток механізмів соціальної мобільності та формування нової свідомості фахівця бібліотечної галузі (І. Давидова); аналіз основних засобів запровадження інновацій у реалізацію якісної бібліотечної освіти (В. Ільганаєва); необхідність зміни парадигми вищої бібліотечної освіти та її концептуальних основ у контексті інновацій, гуманітаризації і комп'ютеризації навчання, впровадження у навчальний процес прогресивних наукових концепцій, сучасних освітніх та інформаційних технологій і науково-методичних досягнень, підвищення професійного й загальноосвітнього рівня підготовки кадрів (Н. Кушнарєнко, В. Шейко); основні етапи розвитку вищої бібліотечної освіти в Україні та сучасні концепції вітчизняних науковців щодо удосконалення бібліотечно-інформаційної освіти (Т. Новальська); перспективи реалізації інноваційної моделі бібліотечної освіти (Г. Шемаєва); модель модернізації вищої бібліотечної освіти на основі аналізу сучасних тенденцій розвитку освіти в Європі (А. Соляник) та ін.

Проте за межами їх досліджень є проблема інформатизації шкільної бібліотеки як особливого підрозділу загальноосвітнього навчального закладу, спроможного забезпечити учнівській молоді усі необхідні умови для одержання повного обсягу інформації з вітчизняного і світового інформаційного простору. Саме цій проблемі і присвячена стаття.

Виклад основного матеріалу дослідження. Щоб краще зрозуміти запити сьогоdnішнього користувача бібліотеки, простежимо, як змінювалася сутність діяльності бібліотек в різні періоди розвитку людської цивілізації.

Термін «бібліотека» походить від грецького «bibliotheke», де «biblion» означає *книга*, а «theke» – *сховище*. Його зміст тлумачився представниками різних шкіл і епох неоднозначно і змінювався разом із зміною уявлень про місце і роль бібліотеки в житті суспільства.

На ранніх етапах функціонування бібліотек (XV ст.) при визначенні сутності їх діяльності акцент ставився на архітектурному аспекті, на ідеї зберігання книг, адже саме слово «бібліотека», як ми зазначили вище, означає книгозбірня. Саме так зазначено в «Русском энциклопедическом словаре» (1874): бібліотека – це: 1) будинок, у якому зберігаються колекції книг; 2) фондове зібрання [8].

У «Пораднику для бібліотекарів» (1938) дослідник В. Левицький визначав бібліотеку, як «певним чином упорядкований збір книжок, що може сповняти ту освітню роллю, до якої призначений» [3]. Це тлумачення терміна «бібліотека» підкреслює її просвітницьке призначення.

Починаючи із середини ХХ століття, в професійній свідомості на зміну уяві про бібліотеку як про архітектурну будівлю і книгозбірню стало приходити уявлення про бібліотеку як установу. Таке розуміння бібліотеки знайшло своє відображення в енциклопедичних, довідкових, навчальних і офіційних виданнях. Зокрема, в «Українській Радянській Енциклопедії» (1964) поняття бібліотека тлумачиться як культурно-освітній заклад, що здійснює збирання друкованих і рукописних матеріалів, провадить їх опрацювання й відображення в каталогах, організовує відповідне їх збереження і обслуговування ними читачів. *Шкільна бібліотека* органічно поєднує завдання, які стоять перед освітою та бібліотечною справою [10]. Бібліотеку стали називати освітньою, просвітницькою, культурною, ідеологічною установою.

У першій половині 80-х рр. автори енциклопедичного словника «Книгознавство» зарахували бібліотеку до закладів культури, але тут же уточнили, яка виконує ідейно-виховну, освітню, інформаційну, культурно-освітню і ін. задачі. Саме у ньому бібліотека визначається як заклад, який «організовує збір, зберігання, громадське використання друкованої продукції, а також інших носіїв соціальної інформації».

У середині 90-х рр. бібліотеку визначали в першу чергу як інформаційний заклад.

Серед сучасних педагогічних довідкових українських видань вагоме місце займає «Український педагогічний енциклопедичний словник» (2001) С. Гончаренка, де автор тлумачить поняття «бібліотека» як

культурно-освітній і науково-інформаційний заклад, що збирає та зберігає друковані й рукописні матеріали, організовує громадське користування літературою та провадить довідково-бібліографічну роботу [1].

Як бачимо, в різні періоди дослідники по-різному тлумачили поняття «бібліотека», виходячи із сутнісних характеристик її діяльності та функцій, які вона виконувала на той час у суспільстві. Полісемія терміну «бібліотека» залишається об'єктивною реальністю і сьогодишньої науки.

У контексті нашого дослідження ми будемо опиратися на тлумачення поняття «бібліотека», представленого в Законі України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (1995), яке визначається як бібліотечно-бібліографічний, культурно-просвітницький і науково-допоміжний соціальний інститут, що забезпечує акумуляцію й загальнодоступність документально-інформаційних ресурсів (книг, документів та інших носіїв інформації), які містять і зберігають знання, набуті в процесі розвитку людства, сприяють піднесенню інтелектуального й культурного потенціалу суспільства [7].

Розглянемо етимологію поняття «шкільна бібліотека», яке є ключовим у контексті нашого дослідження. Зокрема, «Термінологічний словник з бібліотечної справи і суміжних галузей знань» (1995) визначає шкільну бібліотеку як таку, що є структурним підрозділом загальноосвітньої школи, який організовує бібліотечне обслуговування учнів і вчителів. Шкільна бібліотека, що діє в структурі загальноосвітньої школи, забезпечує бібліотечне обслуговування учнів відповідно до навчальних програм, а також учителів щодо методики викладання навчальних предметів і виховної роботи з учнями [9].

Після прийняття «Положення про бібліотеку загальноосвітнього навчального закладу» (1999) поряд із традиційним поняттям «шкільна бібліотека» в наукових колах широко став використовуватися термін «бібліотека загальноосвітнього навчального закладу», у якому визначено її роль і місце у структурі школи: це обов'язковий структурний підрозділ, який здійснює бібліотечно-інформаційне, культурно-просвітницьке забезпечення навчально-виховного процесу як в урочний, так і в позаурочний час. Свою діяльність вона організовує спільно з педагогічним колективом, відповідно до планів роботи і регламентуючої документації, що затверджується директором закладу» [6].

Ширше і повніше розкривається це поняття у «Педагогічному словнику» (2001) за редакцією М. Ярмаченка, де «шкільна бібліотека» представляється як підрозділ загальноосвітнього середнього або середнього спеціального навчального закладу, що виконує інформаційне забезпечення навчального процесу, обслуговує учнів, а також співробітників. Має фонд універсального характеру, формується з пріоритетом навчально-виховної, довідково-енциклопедичної, художньої літератури, а також літератури з питань педагогіки та психології [5].

Дійсно, шкільна бібліотека як підструктурний підрозділ загальноосвітнього навчального закладу володіє значним потенціалом для

сприяння реалізації державної політики в галузі освіти, розвитку навчально-виховного процесу, а саме: персоналом, який уміє працювати з школярами; фондом, орієнтованим на навчальні потреби; довідково-бібліографічним апаратом, який сприяє самоосвіті; приміщенням і обладнанням, призначеним для індивідуальної і групової самостійної роботи; можливістю постійного партнерства вчителів і бібліотекарів з метою удосконалення навчання, формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

У контексті викликів сучасності перед шкільними бібліотеками поставлено завдання застосовувати в бібліотечній справі поряд із традиційними засобами роботи інформаційно-комунікаційні технології. Це передбачає формування у шкільних бібліотеках повноцінного галузевого інформаційного ресурсу, електронних бібліотек з повнотекстовими базами програмних творів для забезпечення якісного обслуговування інформацією усіх учасників навчально-виховного процесу [4].

Відповідно, сьогодні надиктовує школі нову модель бібліотеки, вимагає наповнення її роботи новим змістом, виокремлює пріоритетні напрями її функціонування. Серед них:

- якнайповніше забезпечення реалізації таких принципів функціонування шкільної бібліотеки, як пріоритет читачьких інтересів, глибоке і копійке їх вивчення та задоволення відповідно до можливостей бібліотеки; формування у дітей стійкої потреби у книзі;

- підвищення бібліотечної культури школярів шляхом проведення системи бібліотечно-бібліографічних уроків (особливо для старшокласників), проведення днів та тижнів шкільної бібліотеки; оновлення змісту, форм і методів індивідуальної та масової роботи з читачами;

- координація роботи шкільної бібліотеки зі школярами, педагогами, батьками в популяризації книги, формуванні у них філософії читання літератури, як фундаментальної навички їх бібліотечно-бібліографічної освіти;

- надання інформаційно-методичної допомоги педагогам в оволодінні основами наук і організації навчально-виховного процесу;

- надання системної, цілеспрямованої допомоги школярам в опануванні ними знань з основ наук і на цій основі – формування особистості з високим рівнем громадянської свідомості;

- підвищення інформаційної, освітньої, культурологічної, виховної, пізнавальної, інтелектуальної функцій, які включають найповніше інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу [6].

Розглянемо у який спосіб шкільна бібліотека сприяє реалізації інформаційної функції.

Інформаційна функція сприяє розповсюдженню інформації, формуванню інтелектуальних здібностей, стимулюванню самоосвіти, набуттю та оновленню знань. Її технологічне наповнення можуть складати: виставки нових надходжень; інформаційні огляди; дні інформації та інформування про альтернативні посібники; інформаційні бібліотечно-бібліографічні консультації «Наукова організація праці школяра»; інформування про книги; персональні читацькі виставки «Із читацького формуляра найкращого читача»; свято «День книги»; випуск інформаційних бюлетенів, турнір знавців «Нитка Аріадни», вікторини «Мій край – моя історія житва», тематичні дискусії «В чому привабливість української книжки» тощо.

У той же час, вона забезпечує вільний доступ до інформації та знань, створює інформаційну модель світу, що оточує школяра. Бібліотека стає «вікном» у світ інформації і суспільних знань, структурним елементом глобальної світової бібліотеки, яка фактично не має кордонів, забезпечує передачу інформації про накопичені людством знання без часових, географічних чи інших обмежень.

Інформаційна функція тісно пов'язана з комп'ютеризацією шкільної бібліотеки, яка має стати центром виховання інформаційної культури підростаючого покоління. Під комп'ютеризацією шкільної бібліотеки мається на увазі створення медiateки, яка, на думку О. Ястребцевої, збирає і каталогізує матеріали на всіх видах носіїв, що забезпечує можливість користувачам для індивідуальної роботи і максимально можливий доступ до інформації [11], тобто спеціалізований підрозділ в межах традиційної бібліотеки, де формуються фонди відповідних носіїв інформації: оптичний компакт-диск, комп'ютери, дискети, відеокасети, аудіокасети, музичні диски, діапозитиви, що в цілому забезпечує комплексний характер інформаційного обслуговування учнів і педагогів.

Медiateка може функціонувати за таких умов: 1) наявність хоча б кількох комп'ютерів в бібліотеці як інструменту для найповнішого розкриття фонду і забезпечення інформаційних потреб учнів та вчителів при необмеженій кількості звернень; 2) підключення школи до мережі Інтернет; 3) наявність кваліфікованих фахівців, які є фахівцями з питань задоволення інформаційних потреб, організації та управління ресурсами знань, досвіду та інформаційно-бібліотечної підтримки навчально-виховного процесу [2].

Оскільки усі робочі місця з'єднані в локальну мережу, яка під'єднана до мережі школи, то школярі, самостійно працюючи з навчальними програмами, енциклопедіями чи художньою літературою, завжди мають можливість проконсультуватися з вчителями-предметниками, бібліотекарем, здобути найновішу інформацію. У медiateці школярі залучаються до зовсім нового для них виду самостійної освітньої діяльності роботи з різними видами інформації: вербальною, відеоінформацією, аудіоінформацією, звуковою, графічною, символічною, текстовою. Збільшується самостійність школяра у виборі джерел, організації власної навчальної діяльності (він

може здійснювати самоконтроль, отримувати детальні пояснення з окремих питань), а також дозвілля.

Учителі в медіатеці отримують відомості щодо педагогічної та методичної літератури про нові засоби навчання та їх використання. Створюються умови для індивідуальної роботи вчителя з перегляду, оцінки, відбору засобів навчання, потрібних безпосередньо на уроці або в позаурочний час, для створення самодіяльних засобів творчої роботи вчителя: магнітозапису, відеозаписів, CD-ROM- технологій тощо.

Наявність медіатеки в школі сприяє удосконаленню та забезпеченню високої якості навчально-виховного процесу, наданню інформаційно-методичної допомоги учням і вчителям в оволодінні основами інформаційної культури, а також шляхом якісного бібліотечно-інформаційного забезпечення засобами новітніх технологій наближує рівень навчання до європейських і світових стандартів.

Сучасна бібліотека – це вже не тільки книгозбірня, але й своєрідний «електронний архів», який відкриває доступ до інформації на традиційних носіях і в електронному вигляді. Все це впливає на функції шкільного бібліотекаря, роль якого в інформаційно насиченому середовищі значно зростає. Важливими показниками професіоналізму і високої кваліфікації бібліотечного спеціаліста за таких умов стає його особистісна, інформаційна, соціально-психологічна, мовна компетентність, вміння створити інноваційний простір, реалізувати свій творчий потенціал [6]. Адже, як працівник медіатеки, бібліотекар: виховує культуру спілкування школярів в мережі Інтернет; привчає до конкретного пошуку інформації і навчає вмінню шукати інформацію в Інтернеті; проводить бібліотечні уроки з використанням Інтернет-ресурсів; створює власний інформаційний продукт (це може бути і список нових надходжень і друкований рекомендаційний покажчик, і огляд сайтів в Інтернеті); грамотно опрацьовує інформаційні ресурси, знаходячи та представляючи інформацію в тому вигляді, в якому вона необхідна користувачу; активно пропонує бібліотеку в середовище інформаційних організацій та фірм; встановлює партнерські контакти з виробниками інформаційних продуктів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Зміни в системі загальної освіти активізували інноваційний потенціал шкільних бібліотек. Шкільна бібліотека XXI століття – це бібліотека нового формату, оновлений інформаційний і культурний центр. Пріоритетною їх діяльністю на сьогоднішні є не тільки комплектування фондів, а й виконання ролі інформаційного посередника. Структуруючи Інтернет-ресурси, бібліотекар допомагає користувачеві знаходити якісний, релевантний матеріал, здійснює пошук, відбір та аналітико-синтетичну обробку ресурсів, створює власну мультимедійну продукцію. Володіючи відповідним інформаційно-ресурсним потенціалом, який сьогодні значно посилюється за рахунок створення власної мультимедійної продукції та можливості доступу через Інтернет до масивів е-продукції, шкільні бібліотеки розширюють функції бібліотечної діяльності.

Отже, шкільна бібліотека розвивається, змінюється, трансформується за традиційної книгозбірні у науково-інформаційне середовище, зазнаючи якісних змін під впливом розвитку сучасних інформаційних технологій та перетворень систем наукових комунікацій. Інформаційно-комунікаційні технології та сервіси, що впроваджуються в бібліотеці, відкривають нові можливості в інформаційному забезпеченні користувачів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні змісту та інноваційних форм та видів діяльності шкільних бібліотек.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник / Семен Гончаренко. – К. : Волин. обереги, 2001. – С. 50.
2. Ксьондзик Ж. С. Створення електронного бібліотечно-інформаційного центру на базі бібліотеки ПТНЗ бібліотека професійно-технічного навчального закладу / Ж. С. Ксьондзик // Методичний веб-журнал. – Режим доступу: <http://proftekhosvita.org.ua>) – Назва з екрана
3. Левицький В. Порадник для бібліотекарів / В. Левицький. – Л., 1938. – 127 с.
4. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 219-р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>. – Назва з екрану.
5. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 55.
6. Положення про бібліотеку загальноосвітнього закладу // Інформ. зб. МОН. – 1999. – № 12. – С. 6–11. 29.
7. Про бібліотеки і бібліотечну справу : Закон України від 27.01.1995 р. № 32/35-ВР // Бібл. вісн. – 1995. – № 2. – С. 1–5.
8. Русский энциклопедический словарь / гл. ред. проф. И. Н. Березин. – С.-Пб : Тип. т-ва Общественная польза, 1873–1879, Отдел I, т. III: Б. – 1873. – 15, XVII, III. – 686 с.32.
9. Термінологічний словник з бібліотечної справи і суміжних галузей знань. – К., 1995. – 216 с.
10. Українська радянська енциклопедія : у 16-ти т. – К. : Голов. ред. Укр. Рад. Енциклоп. – 1964. – Т. 16. Цементация–Б. – С. 331.
11. Ястребцева Е. Н. Школьный библиотечный медицентр: от идеи до воплощения. Методические рекомендации для библиотечкарей. – М., 2001. – 128 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Honcharenko S. Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Pedagogical Encyclopedic Dictionary] / Semen Honcharenko. – K. : Volyn. oberehy, 2001. – S. 50 (in Ukrainian)

2. Ksondzyk Zh.S. Stvorennia elektronnoho bibliotechno-informatsiinoho tsentru na bazi biblioteki PTNZ biblioteka profesiino-tekhnichnoho navchalnoho zakladu [Creating an Electronic Library and Information Center Based on Library of Vocational Institution] // Metodychnyi veb-zhurnal. - Rezhym dostupu: <http://proftekhosvita.orq.ua> – Nazva z ekrana (in Ukrainian)
3. Levytskyi V. Poradnyk dlia bibliotekariv [Manual for Librarians] / V. Levytskyi. – L., 1938. – 127 s. (in Ukrainian)
4. Pro skhvalennia Stratehii rozvytku bibliotechnoi spravy na period do 2025 roku «Yakisni zminy bibliotek dlia zabezpechennia staloho rozvytku Ukrainy» [On Approval of the Strategy for Development of Libraries for the Period Until 2025. «Qualitative changes in libraries for Sustainable Development Ukraine»] [Elektronnyi resurs] : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23 bereznia 2016 r. No 219-r. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80> . – Nazva z ekranu. (in Ukrainian)
5. Pedahohichnyi slovnyk [Teaching Dictionary] / za red. M. D. Yarmachenka. – K. : Ped. dumka, 2001. – S. 55. (in Ukrainian)
6. Polozhennia pro biblioteku zahalnoosvitnoho zakladu [Provisions of the Library of Secondary Schools] // Inform. zb. MON. – 1999. – № 12. – S. 6–11. 29. (in Ukrainian)
7. Pro biblioteku i bibliotechnu spravu: Zakon Ukrainy vid 27.01.1995 r. № 32/35-VR [«About the Library and Librarianship». The Law of Ukraine Dated 27.01.1995, No. 32/35-BP] // Bibl. visn. – 1995. – № 2. – S. 1–5. (in Ukrainian)
8. Russkij entsyklopedicheskij slovar' [Russian Encyclopedic Dictionary] / gl. red. prof. Y. N. Berezin. – S.-Pb : Typ. t-va Obshchestvennaja pol'za, 1873–1879, Otdel I, t. III: B. –1873. – 15, XVII, III. – 686 s.32. (in Russian)
9. Terminolohichnyi slovnyk z bibliotechnoi spravy i sumizhnykh haluzei znan [Terminology Dictionary of Librarianship and Related Disciplines] . – K., 1995. – 216 s. (in Ukrainian)
10. Ukrainska radianska entsyklopediia [The Ukrainian Soviet Encyclopedia] : u 16-ty t. – K. : Holov. red. Ukr. Rad. Entsyklop. – 1964. – T. 16. Tsementatsiia–. – S. 331.(in Ukrainian)
11. Jastrebeva E. N. Shkol'nyj bibliotechnyj mediacentr: ot idei do voploshhenija. Metodicheskie rekomendacii dlja bibliotekarej [School Library Media Center: from Ideas to Implementation : Guidelines for librarians] / E. N. Jastrebeva – M.: MO RF, 2001. – 128 s. (in Russian)

Аннотация. В статье осуществлен категориальный анализ понятий «библиотека», «школьная библиотека». Акцентируется внимание на задачах и направлениях работы школьной библиотеки, ее роли в обучении и воспитании подрастающего поколения. Выделены функции школьной библиотеки и проанализирована сущность информационной функции в формировании интеллектуальных способностей школьников, стимулирование их самообразования, приобретения и углубления знаний.

Описана роль библиотеки, как специализированного подразделения традиционной школьной библиотеки, что обеспечивает комплексный характер информационного обслуживания учащихся и педагогов. Выделены функции школьного библиотекаря, роль которого в информационно насыщенной среде значительно возрастает.

Ключевые слова: библиотека, школьная библиотека, функции школьной библиотеки, медиатека, функции библиотекаря.

Summary. The paper is devoted to the problem of analysis of the categorical terms “library”, “school library”. Attention is focused on objectives and activities of the school library and its role in training and educating the younger generation.

It was found that the library meets the requirements of the educational process in all its levels, provides systematic, targeted assistance to students in learning knowledge of the subjects, raising the creative reader. The functions of school library, namely informational, educational, cultural, educational, cognitive and intellectual functions, which include the most complete information support of the educational process are pointed out. The essence of information function in shaping the intellectual abilities of pupils, promoting their self, acquiring and deepening knowledge.

The role of the library as a specialized unit of the traditional school library, which provides information services complex nature of students and teachers, helps to improve and ensure high quality of the educational process, information and technical assistance to pupils and teachers in learning the basics of information culture and through quality library and information provision by means of new technologies closer to the level of training of European and international standards is clarified. School librarian functions, whose role in the information-saturated environment increases significantly are singled.

Key words: library, school library, functions of school library, media-library, librarian functions.

Стаття надійшла до редакції 03.05.2017

В. К. Кіндрат, С. А. Литвиненко, Н. П. Кіндрат

**ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ
СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»
У РІВНЕНЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

Анотація. В статті висвітлено питання патріотичного виховання студентів спеціальності «Фізичне виховання» в Рівненському державному гуманітарному університеті. Актуальність зумовлена доволі низьким рівнем патріотизму серед студентської молоді України. Завдання